Nasuh Mahruki

Nasuh Mahruki'yi genel olarak böyle tanımlıyoruz:

-Everest’e tırmanan ilk Türk ve müslüman,

-28 yaşında Yedi Zirveler’i tamamlayan dünyadaki 44. ve en genç dağcı,

Yedi Zirveler : -Sovyet Asya’nın en yüksek beş dağına (her biri 7 bin metrenin üzerinde) tırmandığı için 1994 yılında Rusya Dağcılık Federasyonu tarafından verilen Kar Leoparı unvanını alan az sayıdaki batılıdan biri,

-Çok zor bir tırmanış olan ve 8 bin 611 metre ile dünyanın en yüksek ikinci tepesi K-2'ye tırmanan dağcı,

-Kalimantan'da partneri ile birlikte Camel Trophy'de "Takım Ruhu" değerlendirmesinde dünya ikinciliğini elde eden ekibin üyesi,

-Bir Dağcının Güncesi, Everest'te İlk Türk, Bir Hayalin Peşinde, Asya Yolları Himalaya’ lar ve Ötesi isimli dört kitabın yazarı,

-17 ağustos 1999 depreminde o ve birkaç dağcı arkadaşının 1996 da kurdukları AKUT (Arama Kurtarma Derneği) kurucu başkanı.
Nasuh Mahruki ise sitesindeki bir yazısında kendini *“gerçekte yalnızca doğadaki olasılıklardan biriyim, ve diğer olasılıklardan ne daha değerli ya da değersiz, ne daha önemli ya da önemsiz, ne de daha iyi ya da kötüyüm. Yalnızca doğa dediğimiz bütünün bir parçasıyım.“* gibi farklı bir cümleyle tanımlıyor.

Kendisini Etiler' de bahçe içindeki evinde ziyaret ettik ve içi seyahatlerinden getirdiği irili ufaklı anılar, masklar ve kitaplarla dolu evinin samimi ortamında sorularımızı yönelttik.

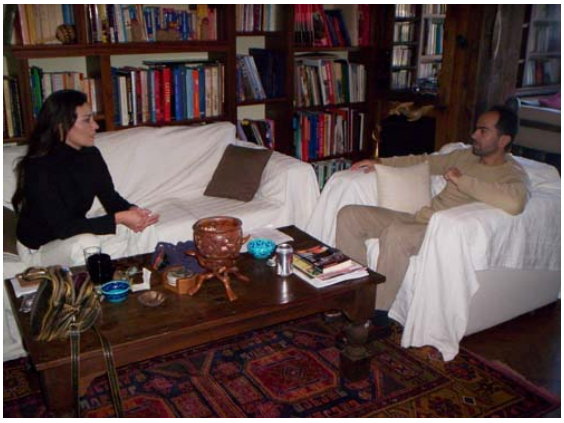

Dağcılık sporu ile uğraşanlar için sadece 1 defa hata yapma şanslarının olduğu söylenir. Bu da ne kadar zor bir spor dalı olduğunun göstergesi. Başarılı olmak için çok çalışmak, disiplinli olmak, irade şart.
Sonuç olarak bu kadar zor bir dalda başarılı olmak, insanın egosunu oldukça yükseltecektir.

İnsan kendisini farklı, hatta seçilmiş bir kişi gibi dahi hissedebilir. Sitenizdeki yazılarınızdan bugün böyle hissetmediğiniz çok açık.

Sonuçta insanoğlunun derdi nedir? Yapabildiği kadarı ile kendi imkan ve kabiliyetleri içerisinde kendisini geliştirmek, öğrenmek ve daha iyi seviyeye gelmek. Benim de derdim sahip olduğum yetenekler ölçüsünde Nasuh Mahruki' yi mümkün olduğu kadar çok daha iyi konuma taşımak. Dağcılık ve diğer doğa sporları benim için çok uygun yöntemlerdi. Çünkü yeteneklerim bunlara uygundu. Mesela kritik süreçlerde karar verebilirim, bedensel ve psikolojik yeteneklerim bu yönde çok gelişmişti…vs.

Bu durum beni doğal olarak bu tür sporlara yönlendirdi . Ve yaptığım şeyin her zaman farkında olduğum için ve dağcılık ve doğa sporlarının neleri içerdiğini iyi bildiğim için de hep rasyonel düşünmeye çalıştım. Aklımla mantığımla hareket ettim.

Dolayısıyla duygularımın bir şekilde benim aklımın önüne geçerek, benim kendimle veya çevremle ilgili yanlış düşüncelere sahip olmama neden olmasına fırsat vermedim.

Kendimi duygulu bir insan olarak tanımlarım ama asla duygusal değilimdir. Kararlarımda duygusal davranmam. Mutlaka aklımı ön plana koyarım. Bu yüzden bu tür ego şişmesi gibi bir durumla hiçbir zaman; 20 li yaşlar da dahil, karşılaşmadım.

Çevremizde bile olsa, aklımızdakini görürüz. Dünyanın en yüksek dağlarına tırmanmaya odaklanmış bir göz, ağaçları görür mü bilmem. Ama yükseklerde tek başına yaşayan ağaçları her zaman merak etmişimdir, bunlar sizin de dikkatinizi çekti mi?

Orman sınırı, o bölgenin dünya üzerindeki coğrafi konumuna göre değişkenlik gösteriyor. Nedir bu? 2000- 3000 m civarında. Ama mesela Tibet , Nepal ya da Himalayalar gibi coğrafyalara gittiğin zaman bu mesafe artabiliyor ve 3500m -4000m. lerde de ağaç görülebiliyor. Tek tük ama orman gibi değil.

Bunlar genelde ne tür ağaçlar?

Türkiye’de genelde iğne yapraklı ağaçlar. Ama diğer yerlerdekiler için adını bilemeyeceğim gövdeli, büyük ağaçlar. Bir bölgede tek başına duran herhangi bir kütle benim de ilgimi çeker. İlla ki ağaç olması gerekmiyor, örneğin bir kaya parçasıda beni heyecanlandırır. Onunla iletişim kurma çabam hep olur, hatta dokunmaya falan çalışırım eğer dokunabileceğim bir yerlerdeyse ya da fotoğrafını çekmek de olabilir bu iletişim ama onunla temas edip konuşmak gibi şeyler hep yaparım.

O dağların tepesinde yapmak isteyip de henüz yapamadığınız bir şey var mıdır? Varsa nedir?

Aslında dağcılıkta kendime hedef koyduğum tırmanışların hepsini yaptım. Everest, K2… Zaten K2 dağcılığın en zor ve en tehlikeli dağ kabul edilir.

Peki yukarı çıktığınıza değiyor mu? Ya da yukarı çıkarken "değer mi ? ne yapıyorum ben" gibi sorgulamalar yapılıyor mu?

Biz zaten konuya böyle bakmıyoruz. Sporcu disiplininde biri zaten bu şekilde değerlendirmez olayı. Önce kendinize bir hedef koyarsınız.
Bu bir tırmanış da olabilir maraton da olabilir, dalış da. Bu hedefi koyduktan sonra, bu hedefe ulaşma süreci içindeki her şeyi planlaman, kurgulaman lazım.

Burada küçük bir parantez açayım; tüm spor etkinliklerinde 3 tür hazırlık vardır. Bunlar fiziksel hazırlık; yani antremanlar vs. Teknik hazırlık; yaptığın sporda mükemmelliğe erişmeye çalışmak.; yani kürek çekiyorsan küreğin suya dalma açısı, kalma süresi, çıkışşekli vs. Bunda amaç, verdiğin enerjiyi maksimum işe çevirmektir. Son olarak da psikolojik hazırlık; yani kafaca olaya hazırlanmak. Bu aşamada benim yaptığım Bunları baştan yaptığın zaman, süreç başladığı andan itibaren karşılaştığın tüm engeller, senin zaten tahmin edip öngördüğün ve başına gelme olasılığı olan şeylerdir. Bu yaşandığı taktirde de orada bir karar vermen lazım. Bu problemi sahip olduğun yeteneklerle çözebilir misin, çözemez misin? Çözebilirim diyorsan mücadele ediyorsun. Bunun böyle bir formülü yok. Bulunduğun duruma göre aklını çalıştırıp, tüm durumu ve koşulları gözlemleyip, değerlendirip, hesap yapıp karar verirsin. Devam eder ya da geri dönersin. Bu karara pişmanlık, yenilgi gibi bakılmaz. Yapılması gerekeni yapmışsındır zaten. Eğer akıllı davranabildiysen tabi.

Tırmanış sırasında ummadığınız, önceden planlamadığınız bir şey oldu mu?

Tabii ki, çok.Benim en yakın arkadaşım dağda hayatını kaybetti. Gözlerimin önünde oldu bu. Bu tabi kimsenin öngörebileceği bir şey değil. Tabi olasılık olarak var ve olmaması için her türlü önlemi alıyoruz ama olduğu zaman yapacak bir şey yok. Hala aynı yerdeyiz.

Yapman gereken şey yine karar vermek. Eğer öyle bir psikolojik gücün varsa devam da edersin. Bu yüzden bunlara kalıp cevaplar veremem. Mutlaka o olayın içinde olup o koşullar içinde cevap verilebilir.

Aslında dağcılığın insana verdiği en büyük özellik bence de bu.
Çok değişik koşullarla yüz yüze kalıp çok gelişiyorsun.

Evet, doğru karar vermeyi öğreniyorsun. Doğru karar verip,
verdiğin kararın arkasında durmayı öğretiyor.

Yukarı çıktığınızda yine bir ekstra sevinç, haz var ama değil mi?

O şöyle; bir şeyi gerçekleştirmek için ne kadar emek sarf ederseniz ortaya ne kadar çok emek koyarsanız o kadar manevi tatmin duyarsınız. Yani kolay başarılardan ziyade zor başarılar daha çok haz verir. Bu da böyle bir şey. Dağcılık çok ağır bir spor. Zirveye ulaşmak için ortaya koyduğun tüm çabayı düşündüğün zaman duyduğun hisler bununla orantılı. Ben kendi adıma coşku duyduğumu söyleyebilirim. Çok fazla coşku duyarım, böyle; içimden fışkırır, heyecanlanırım. Ama burada en önemli şey; zirveye vardığında henüz yolun yarısındasındır. Ve bu anda genelde yorgun bir bedenle oradasındır, günün ilerleyen saatleridir…vs. ve sağ salim geriye dönmek için gereken enerjiyi mutlaka saklamış olman lazım.

O zirve sevinci anında yanınızda bu coşkuyu paylaşmak için
birilerini arar mısınız?

Eğer solo tırmanış değil ise yanınızda ekip arkadaşınız var zaten. Burada o ortamı yaşamayan kişilerin anlamayabilecekleri önemli bir nokta var .

Dağcılık ve doğa sporlarının çoğu seyircisi olmayan sporlardır. Mesela futbolda yaptığın güzel bir hareketin tepkisini, takdirini hemen alırsın. Ama dağcılık böyle değildir. Bu tür sporlarla uğraşan kişilerin birinci motivasyonu kendi içlerine dönük olmalarıdır.

Yukarıya çıktığınız zaman orada daha önce hiç kimsenin görmediği bir manzaraya sahipsiniz. Orada, o anda yaptığınız özel bir davranış var mı?

Öyle özel bir şey yapmam ama genelde yüksek dağlara çıkan dağcılar, orada tanrılara bir hediye bırakır, küçük de olsa bir seremoni yapar. Everest'e çıktığımda oraya bir şeyler gömmüştüm.

Bir tırmanışa karar vermek ile bu tırmanışın sonuçlanması süreci yaklaşık ne kadardır ?

Hazırlık dahil 2 ay kadar sürüyor. Kampa ulaşmak, ara kamp hazırlıkları ve onları kurmak…vs..

İnsanların hayatında ne oluyor da dünyanın en yüksek tepelerine tırmanma isteğiyle yanıp tutuşuyorlar?

İnsanlar durup dururken bunu yapmaya kalkmıyorlar. Bu bir sürecin sonucunda ortaya çıkabilen bir şey. Bu da öncelikle bu işe bir spor olarak başlamak, sevmek, devamını getirmek, bu işte en ileri seviyelere ulaşabilmek gibi bir ideale sahip olmak, bunun için uygun koşulları yaratmakla oluyor. Bunların hepsi üst üste gelince bu oluşabiliyor.

Nasıl bir çocuktunuz duvarlara, ağaçlara çıkar mıydınız?

Çok hareketli bir çocukluğum oldu. Ağaca tırmanma yarışları falan yapardık. Hayvanlarla aram çok iyidir. Bence çocuklar hayvan beslemeli. Bu onun sorumluluk duygusunun gelişmesi açısından gerçekten çok önemli.
Mesela Türkiye'de Aladağlar'da falan yemek yapıyoruz, makarna falan. Ama yüksek irtifalarda yemek yapma lüksün pek yok. Parça parça malzemeleri pek taşıyamıyorsun.

Onun yerine hazır poşette yemekler var. Bunların bir kısmı suyu alınmış toz halinde, sıcak su ekleyince yemek oluyor. Ya da yine poşetlerde hazır yemekler, içinde sıvısı da olan daha lezzetli yemekler. Askerlerin de kullandığı yemekler bunlar.

Kaç yaşına kadar bu işi yapmayı düşünüyorsun?

Tabi tırmanış var tırmanış var. Everest'e çıkan en genç dağcı 16 yaşında en yaşlı dağcı ise 63 yaşında. Sadece aralığıvermek için söylüyorum. Bunlar çok uç örnekler. Bu işi yapabilmek tamamen kişinin kendine bakabilmesi ile ilgili. Dediğim gibi dağcılık çok ağır spor. Yapı olarak onun altından kalkacak yapıda olmak lazım.

Doğa size ne ifade ediyor?

Ben doğayı Tanrı'nın bir parçası olarak değerlendiririm.
Tanrı'nın bize düşen parçası.

Her başarı diğerini başarmak için bir güven oluşturmuştur.
Ya yenilgileriniz? Korktuğunuz, ürktüğünüz, güçsüz hissettiğiniz, buraya kadarmış dediğiniz anlar oldu mu? Olduysa en kötüsü hangisi?

Kazalar tabi ki en kötüleri. Birkaç kez çok uçlara kadar geldiğimi hissettim. Hani bir gıdım daha devam etse süreç her şey sona ererdi ama o noktada bile "çok tehlikeli durumdayım ve şu anda bir şey yapmalıyım" hep onu düşünürüm. Yani bir hamle yapmam lazım. Mesela bir keresinde bir buzul çatladı ayağımın altında. Bir bacağım bir yerde bir bacağım diğer yerde kaldım. Bu durumda sağlıklı düşünebilmek için sık ve derin nefes alıp veririm. Çünkü beyne oksijen pompalamam lazım. Sağlıklı düşünüp heyecanı bastırmak için. Bu gibi durumlarda dur-nefes al-düşün ve hareket et kuralı vardır. Önce ne olursa olsun duracaksın. Ani fevri bir şey yapıp yanlış sonuçlar oluşmaması için. Bundan sonra nefes almak. Olabildiğince çok oksijeni beyne yollayıp daha sağlıklı düşünebilecek hale gelmek ve bu arada da kendini sakinleştirmen için. Ama bu dediklerim saniyenin 1/10 i kadar bir sürede oluyor.

Şu andaki projeleriniz nedir?

Coşkun Aral ile "En" programını yapıyoruz. Türkiye'deki "en"leri arayacağız. Şu anda bir program yaptık. Liderlik ve takım çalışması konularında eğitimler veriyorum. Ve tabii Akut.

Çalışmalarınızda maddi kaynağınız nedir?

Sponsorlar tabii. Fakat sponsor bulmak, bunları yapmış biri olarak bile artık oldukça zor.

Kişiliğinizi hangi kelimelerle tanımlarsınız?

O kadar zor ki……Ama ilk aklıma geleni söylersem, kararlıyımdır.

En sevdiğiniz ağaç?

Sediri çok severim.

En son gittiğiniz yer?

Laos, Tayland ve Kamboçya

En son gördüğünüz orman?

Belgrad olabilir.
Tabi ki ağaçlara zarar vermek maksatlı değil ama bazen tırmanışta bir yerdeki bir dalı kesmen kopartman gerekiyor tabii.

Kurtarma çalışmalarınıza orman yangınları da dahil mi?

Orman yangınları çok özel tip malzeme gerektiren bir konu. Akut olarak bir kaç kez yardım etmek amaçlı bazı yangın bölgelerine gittik ama bizim ne öyle bir teşkilatımız ne de teçhizatımız var. Sonuçta bu bir ekipman meselesi. Bazen o ekipman bile olsa bazı yangınlarda bir tarafı kurtarmak için belli bir bölgeyi feda etmek gerekebiliyor.
Yani bu iş kendi başına bir uzmanlık.

Çektiğiniz fotoğraflar arasında agaclar.net'e uygun fotoğrafları siteye eklemek ister misiniz?

Sitemde olan resimleri (http://www.nasuhmahruki.com) kaynak göstermek koşulu ile tabi ki kullanabilirsiniz .

Röportajın sonunda yanından ayrılırken, bir arkadaşının Kanada'dan gönderdiği ağaç tohumlarını bizimle paylaşması, fikir paylaşımı yanında ayrıca kazancımız oldu.

Ayrıca agaclar.net çalışmalarından biri olan ağaçlarda "en" lerin hazırlanması konusunda ortak çalışma yapma ihtimali ise bizi oldukca heyecanlandırdı.

Bu çalışma ile zaten sitemizin çalışmalarının bir kısmını kapsayan bu konuda kendimizi geliştirmemiz, sahip olunan değerlerin bulunup, tanıtılması ve sahip çıkılması adına en önemli kazançtı bizim için.

Söyleşi : Merve İldeniz Önal,Hülya Bayrak 09.02.2006

http://www.agaclar.net/